

Південна Америка

Географічне положення,
Дослідження та освоєння
материка

План вивчення материка

- 1.** Загальні відомості.
- 2.** Фізико-географічне положення.
- 3.** Історія відкриття, дослідження та вивчення.
- 4.** Тектонічна будова, особливості рельєфу та корисні копалини.
- 5.** Клімат.
- 6.** Внутрішні води.
- 7.** Природні зони.
- 8.** Населення та політична карта.

Світові рекорди Південної Америки

АНДИ – найдовши гори (**9000 км**)

ОХОС-ДЕЛЬ-САЛАДО – найвищий вулкан (**6893 м**)

АНХЕЛЬ – найвищий водоспад (**1054 м**)

ГУАСУ – найширший водоспад! – налічує **270** водоспадів і займає територію в **3 км**

АМАЗОНКА – найдовша річка (**6 992 км**)

ТІТКАКА – найвище озеро (**3811 м**)

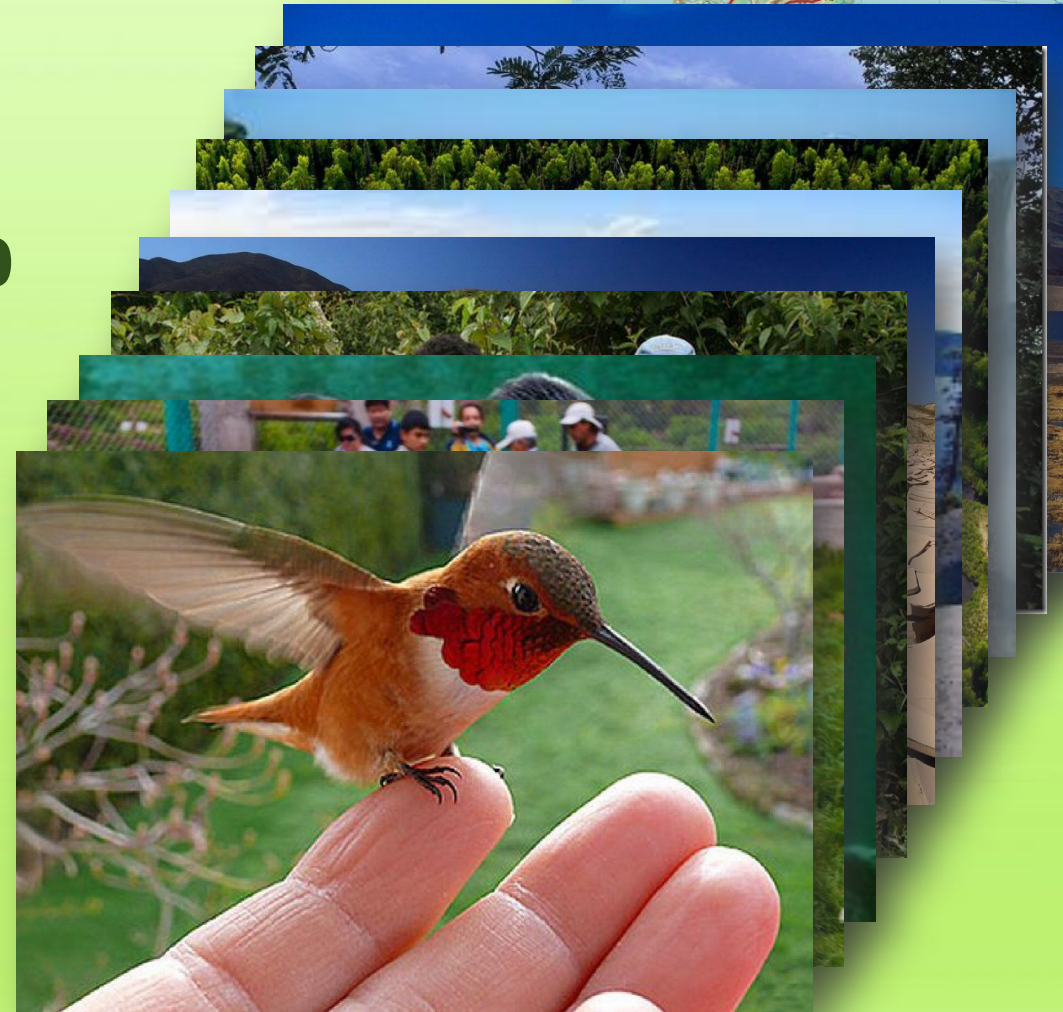
АТАКАМА – найсухіша пустеля

АНАКОНДА – найбільша змія

ПІРАНЬЯ – найхижа річкова риба

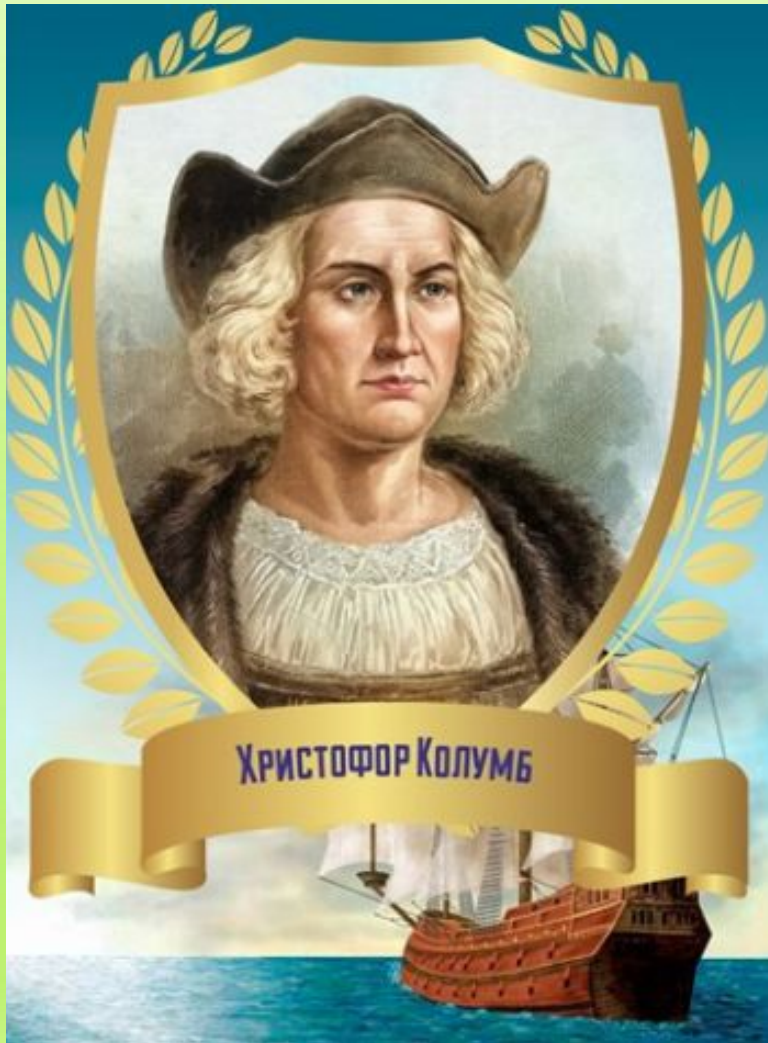
КОНДОР – найбільший хижий птах

КОЛІБРИ – найменший птах

Пригадайте

Що ви вже знаєте про відкриття Америки?

12 жовтня 1492 року експедиція **Христофора Колумба** досягла острова Сан-Сальвадор в Багамському архіпелазі. Цей день вважається **офіційною датою відкриття Америки**

Загальні відомості

Південна Америка

- **Найвологіший** материк Землі
- Площа – **18,3** млн км²
- Населення – **382,5** млн осіб
- Середня висота – **580** м
- Найвища точка над рівнем моря – **Г. Аконкагуа 6960** м

План вивчення ФГП материка

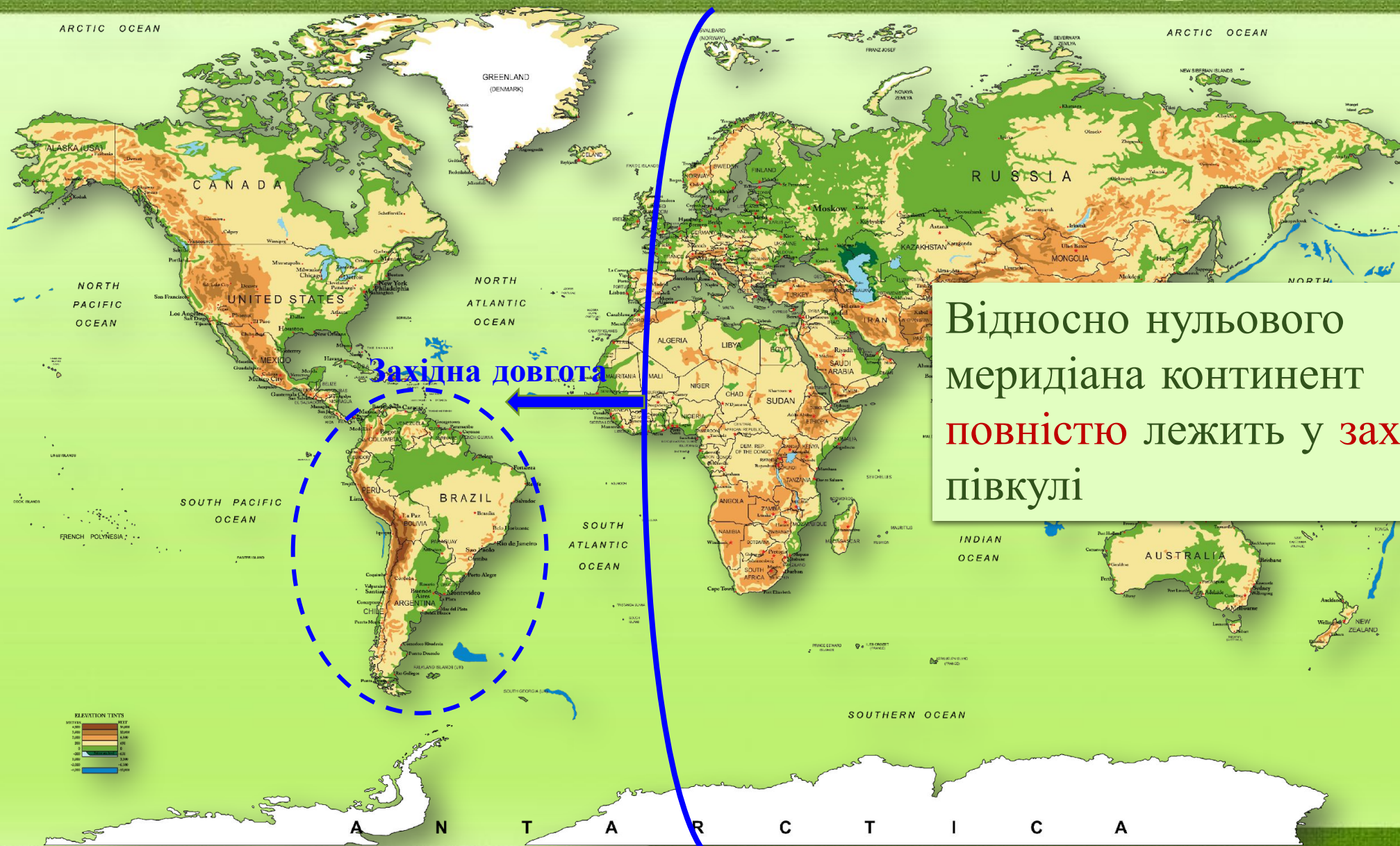
	План	Послідовність роботи
1	Положення відносно екватора	Установити, в якій півкулі (Північній чи Південній) розташована;
2	Положення відносно початкового (нульового) меридіана	Установити, в якій півкулі (західній чи східній) розташована
3	Положення відносно океанів та морів	Визначити, які моря та океани омивають береги материка
4	Положення відносно інших материків	Визначити найближчі материки та що їх розділяє (протоки, канали)
5	Положення відносно кліматичних поясів	Визначити, в межах яких КП розташован материк
6	Крайні точки материка	Визначити: ☐ назви крайніх точок (мисів) ☐ координати крайніх точок;
7	Протяжність материка	Визначити: ☐ протяжність материка з півночі на південь; ☐ протяжність материка із заходу на схід;
8	Особливості берегової лінії	Визначити: <ul style="list-style-type: none"> • сильно чи слабо розчленована; • які затоки вдаються в суходіл; • які великі півострови виступають в океан; • які великі острови та архіпелаги розташовані поблизу узбережжя материка

Положення відносно екватора

Материк **перетинається екватором** у широкій північній частині

Положення відносно початкового меридіана

Відносно нульового меридіана континент повністю лежить у західній півкулі

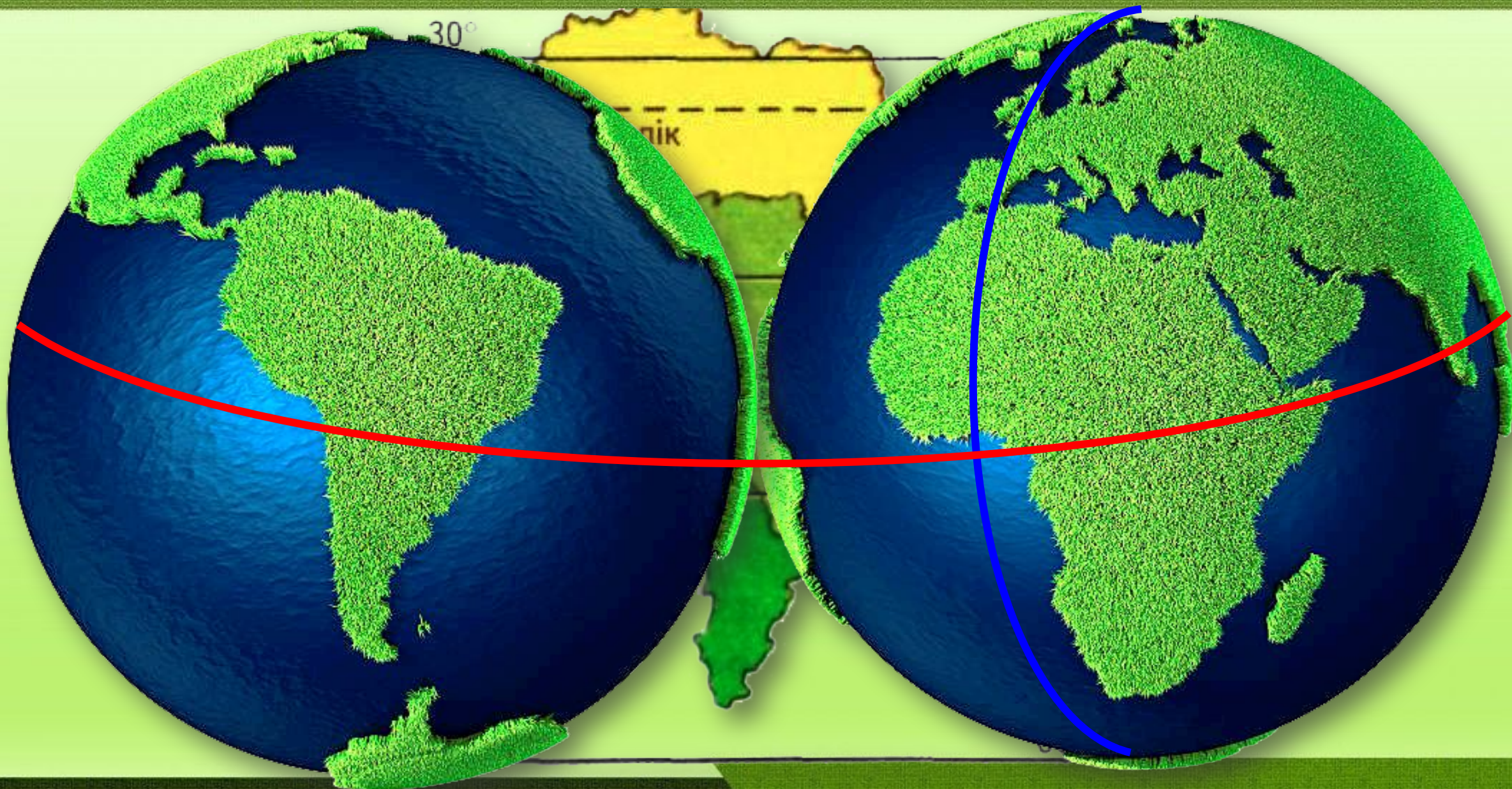
Західна довгота

A N T A R C T I C A

Порівняння ГП Південної Америки та Африки

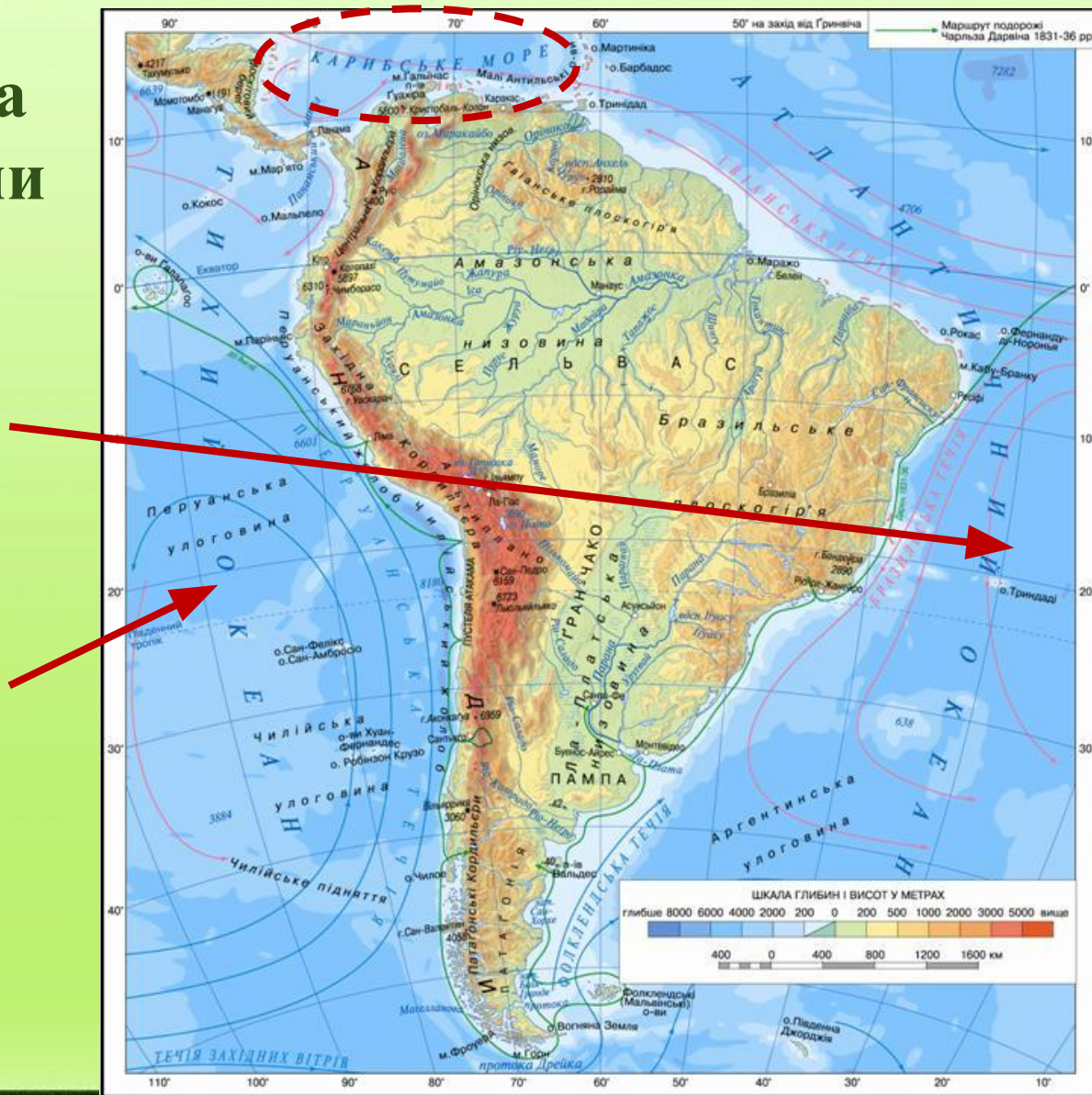
Положення відносно океанів та морів

Південна Америка
омивається водами
Атлантичного
океану

■ на сході

Тихого океану

■ на заході

З півночі
материк
омивають води
внутрішнього
теплого і
глибокого
Карибського моря

Положення відносно інших материків

Південна Америка майже впритул розташована до Північної Америки, з якою вона сполучається на півночі вузькою смугою суходолу — **Панамським перешийком.**

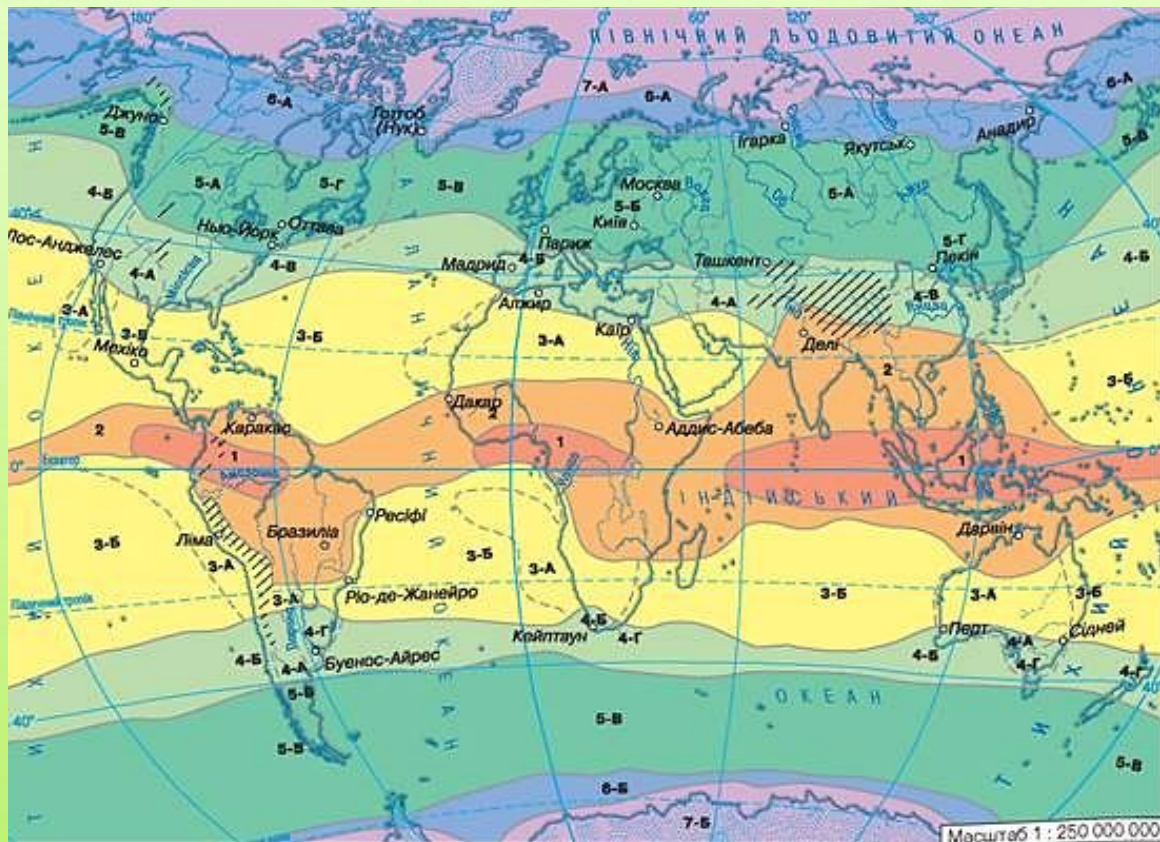
Від Антарктиди материк відділяє найширша протока Дрейка (**800 км**)

Панамський канал

Панамський канал
має довжину **81,6 км**
глибину **12,5 м**
ширину **105-305 м**
12 шлюзів
Щорічно крізь канал
проходить понад **14**
тис кораблів

Положення відносно кліматичних поясів

1 Екваторіальний пояс	4-Б середземноморського	6 Субарктичний і субантарктичний пояси	Області високогірного клімату
2 Субекваторіальні пояси	4-В мусонного	6-А Клімат субарктичний	— Межі кліматичних поясів
3 Тропічні пояси	4-Г із рівномірним зволоженням	6-Б Клімат субантарктичний із прохолодним вологим літом і морозною зимою	- - - Межі кліматичних областей
3-А пустельного	5 Помірні пояси	7 Арктичний і антарктичний пояси	
3-Б вологого	Області помірної клімату	7-А Клімат арктичний	
4 Субтропічні пояси	5-А континентального	7-Б Клімат антарктичний із найморознішою на земній кулі зимою	
Області субтропічного клімату	5-Б помірно континентального		
4-А континентального	5-В морського		
	5-Г мусонного		

- Екваторіальний пояс**
  - Субекваторіальний пояс**
  - Тропічний пояс**
Кліматичні області тропічного поясу
  - 1** пустельна (континентальна)
  - 2** волога (морська)
  - Субтропічний пояс**
Кліматичні області субтропічного поясу
  - 1** континентальна
  - 2** з рівномірним зволоженням (морська)
  - 3** середземноморська
  - Помірний пояс**
Кліматичні області помірної поясу
  - 1** континентальна
  - 2** морська
- Межі**
 кліматичних поясів
 кліматичних областей
- Області високогірного клімату**

Крайні точки материка

«Географічна лабораторія»

За допомогою атласу визначити крайні точки материка

північна — мис Гальїнас
південна — мис Фроуерд
західна — мис Паріньяс
східна — мис Кабу-Бранку

Крайні точки материка

Географічний практикум

За допомогою карт атласу визначити координати крайніх точок материка

Північна	Південна	Західна	Східна
м. Гальїнас	м. Фроуерд	м. Паріньяс	М. Кабу-Бранку

Крайні точки материка

Перевірте свої результати

Північна	Південна	Західна	Східна
м. Гальїнас	м. Фроуерд	м. Паріньяс	М. Кабу-Бранку
12° пн. ш. 72° зх. д.	54° пд. ш. 71° зх. д.	5° пд. ш. 81° зх. д.	7° пд. ш. 35° зх. д.

Протяжність материка

Географічний практикум

За допомогою карт атласу визначити:

1. Відстань з півночі на південь вздовж **70°** зх.д. в градусах і км

$$12^{\circ} + 53^{\circ} = 65^{\circ}$$

$$65^{\circ} \times 111 \text{ км} = \underline{7\,235 \text{ км}}$$

2. Відстань із заходу на схід вздовж **10°** пд.ш. в градусах і км

$$78^{\circ} - 36^{\circ} = 42^{\circ}$$

$$42^{\circ} \times 109,6 \text{ км} = \underline{4603 \text{ (км)}}$$

3. Порівняти результати, зробити висновки

Особливості берегової лінії

Берегова лінія здебільшого рівна і **порізана слабо**

Винятком є тільки крайній південь, де **лежить**

архіпелаг Вогняна Земля, відділений від Південної Америки

Магеллановою протокою

від Антарктиди - **протокою Дрейка**

Найбільша затока - **Ла-Плата**

У Тихому океані лежать **Галапагоські острови**

А в Атлантичному - **Фолклендські (Мальвінські) острови**

Практична робота

«Позначення на контурній карті назв основних географічних об'єктів Південної Америки»

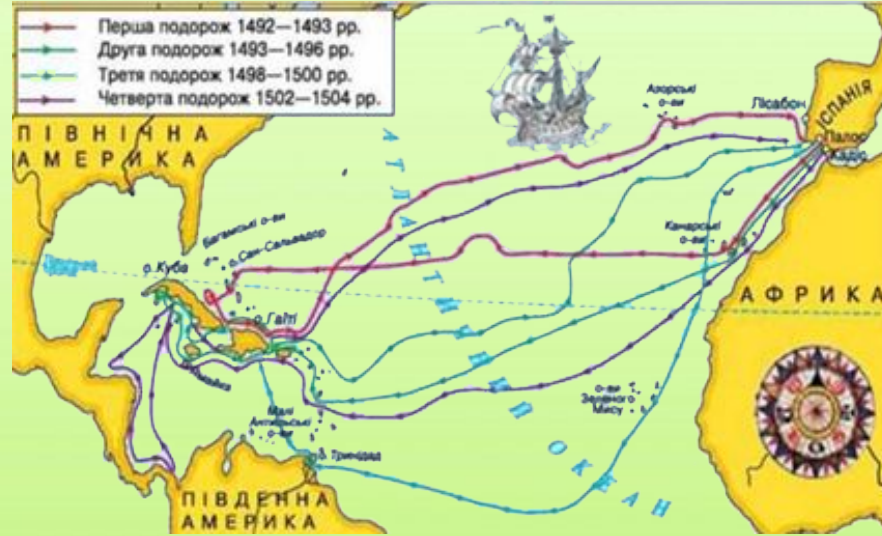
На контурній карті підпишіть назви крайніх точок Південної Америки:

1. мисів: Галлінас
Фроуерд та Горн
Паріньяс
Кабу-Бранку
2. островів: Вогняна Земля
Фолклендські
3. затоки: Ла-Плата
4. протоки: Магелланова
Дрейка
5. моря: Карибське
6. каналів: Панамського

Чинники, що визначають ФГП	Південна Америка	Африка	Висновок про схожість та відмінність ФГП
Розташування відносно екватора	Більша частина материка розташована в південній півкулі	Екватор перетинає Африку майже посередині	Обидва материки перетинаються екватором
Розташування відносно початкового меридіана	Материк повністю лежить у західній півкулі	Нульовий меридіан перетинає материк на заході	Нульовий меридіан перетинає лише Африку
Розташування відносно океанів	На півночі межує із Північною Америкою	На півночі межує з Євразією	Обидва материка межують на півночі з іншими материками
Розташування відносно інших материків	Омивається Тихим та Атлантичним океанами	Омивається Індійським та Атлантичним океанами	Обидва материки омиваються Атлантичним океаном

Дослідження та освоєння материка

Христофор Колумб
(бл. **1451** — **1506**)

12 жовтня 1492 р., коли Х. Колумб уперше причалив до острова поблизу берегів Центральної Америки, вважають днем народження **Нового світу**

Відкриття Америки пов'язане з плаваннями **Христофора Колумба** у пошуках морського шляху до Індії.

Під час першого і другого плавань Х.

Колумб побував лише на **островах Карибського моря.**

І тільки під час третього, в **1498 р.**, висадився на берег **Південної Америки.**

Дослідження та освоєння материка

Амеріго Веспуччі
(1450 – 1500)

Пізніше на честь Амеріго вся частина світу дістала назву Америка

Амеріго → АМЕРИКА

На початку XVI ст. у плаваннях до берегів Америки брав участь італієць **Амеріго Веспуччі**, який з'ясував, що відкриті Колумбом землі - **не Індія**, а новий материк. Він ідвідав північну частину Південної Америки та назвав її **Новим Світом**.

З **1507** р. ці землі стали називати **“країна Амеріго”**

Дослідження та освоєння материка

Фернан Магеллан
(1480 – 1521)

Фернан Магеллан

1480 — 27.04.1521

Португальський мореплавець на іспанській службі. Керував першою успішною навколосвітньою експедицією, під час якої загинув. Дав назву Тихому океану.

Під час навколосвітньої подорожі (1519-1522) Ф. Магеллан **відкрив Магелланову протоку та о. Вогняна Земля**

Дослідження та освоєння материка

Френсіс Дрейк
1540 — 1596

З метою грабунків у **1577-1580** роках було здійснене друге кругосвітнє плавання під керівництвом Дрейка. Піратами було відкрито чимало островів.

Моряки й географи завдячують йому багатьма важливими **уточненнями карти світу**.

Його іменем назвали найширшу протоку на Землі, що з'єднує Тихий та Атлантичний океани.

Дослідження та освоєння материка

Александр Гумбольдт
(1769 — 1859)

На рубежі XVIII—XIX ст. ст. у Південну Америку здійснив експедицію німецький учений Александр Гумбольдт. Він описав річки, озера, вулкани, створив першу геологічну карту материка

Завдяки його дослідженням А. Гумбольдта почали називати «другим Колумбом», а його дослідження — «другим відкриттям Америки»

Підсумуємо

- Південна Америка розташована у Західній півкулі, екватор перетинає її у північній частині; перешийком сполучається з Північною Америкою, від решти материків відокремлена просторами Атлантичного і Тихого океанів
- Христофор Колумб у **1492** р. відкрив Америку, здійснивши загалом чотири плавання до її берегів
- Південну Америку в різний час досліджували Амеґіґо Веспуччі, Александр Гумбольдт, Микола Вавилов та ін.

Південна Америка

Географічне положення.
Дослідження та освоєння
материка